

پیام نهم درس هفتم : احکام نماز

۱- رعایت آداب و احکام نماز چه تأثیری بر انسان خواهد گذاشت؟

علاوه بر جلب خشنودی خداوند، تأثیر بسیاری بر روح و روان انسان خواهد گذاشت.

۱-۱- چه چیزی سبب تقویت دوستی و استحکام آن می شود؟ یاد دوست

۲-۱- یکی از نشانه های دوستی و محبت ما به خدا چیست؟ یاد خدا

۳-۱- یاد خداوند و تکرار یاد او چه تأثیری در رفتار انسان دارد؟

۱- یاد خدا، نشانه دوستی و محبت ما به خدا است و به راستی چه دوستی بهتر از خالقی که خود را دوستدار ما نامیده است.

۲- یاد خدا، همچنین احساس حضور او در زندگی را افزایش می دهد و وقتی که انسان حضور خداوند را در زندگی حس کرد و او را حاضر و ناظر بر خود یافت، می کوشد که در حضور او ادب را رعایت کند و کارهای را انجام دهد که او می پسندد و از آنچه او را ناخشنود می کند، دوری نماید.

۳-۶- وقتی انسان حضور خداوند را در زندگی خود احساس کند، چگونه رفتار خواهد کرد؟

۴-۱- می کوشد که در حضور او ادب را رعایت کند و کارهای را انجام دهد که او می پسندد و از آنچه او را ناخشنود می کند، دوری نماید.

۴-۲- چگونه می توان با یاد خدا، احساس حضور او را در زندگی افزایش داد؟ نماز، نمونه ای کامل چنین امری است.

۵-۱- با خواندن نمازهای پنجمگانه در شبانه روز چگونه نام و یاد خدا را در دل تقویت می کنیم؟

۱- در نماز خداوند را «تسبیح» می گوییم و او را از هر بدی و نشیتی منزه می داریم.

۲- در نماز خداوند را «حمد» می کنیم و همه خوبی ها و زیبایی هایش را می ستاییم.

۳- نماز، زیباترین شکل «شکرگزاری» از خداد است. تمام نعمت هایی را که در زندگی داریم، او به ما عنایت کرده و ما با انجام نماز، شکر آن نعمت ها را به جا می آوریم و او را سپاس می گوییم.

۴- همچنین نماز، یکی از بهترین راه های تقویت «ایمان» در قلب آدمی است.

۵- چه کارهای نماز را باطل می کند؟

- ۱- از بین رفتن یکی از شرایط نماز   ۲- باطل شدن وضو   ۳- روی برگرداندن از قبله   ۴- خنده‌یدن با صدای بلند (قهقهه)   ۵- حرف زدن بین نماز   ۶- به هم زدن صورت نماز   ۷- خوردن و آشامیدن
- ۸- کم و زیاد کردن ارکان و واجبات نماز   ۹- شک کردن در رکعت‌های نماز دو یا سه رکعتی

۳- اگر نمازگزار در بین نماز متوجه شود که یکی از شرایط نماز از بین رفته است؛ نمازش چه حکمی دارد؟
نمازش باطل است.

۴- اگر نمازگزار در حال نماز صورت خود را از قبله به طرف چپ یا راست بگرداند (به اندازه‌ای که دیگر رو به قبله به حساب نماید)، نمازش چه حکمی دارد؟ نمازش باطل است

۵- اگر نمازگزار صورتش را، سهواً به طرف چپ یا راست بگرداند، نمازش صحیح است؟ ص غ
عمدی باشد

۶- در صورتی که .....، نماز را باطل می‌کند. یا .....، در صورتی که، نماز را باطل می‌کند.
خنده بلند، در صورتی که عمدی نباشد، نماز را باطل می‌کند. ص غ

۷- حرف زدن در بین نماز یکی از مبطلات نماز است، حکم آن را توضیح دهید.

اگر نمازگزار بین نماز عمدًا سخن بگوید، حق اگر یک کلمه هم باشد (مثلاً بگوید آخ)، نمازش باطل خواهد شد، ولی اگر بدون توجه و از روی فراموشی بین نماز چیزی بگوید، نمازش صحیح است و باید دو سجده سهو به جا بیاورد.

۸- اگر نمازگزار در بین نماز از روی فراموشی کلمه‌ای بگوید، نمازش چه حکمی دارد؟ و چه وظیفه‌ای در پایان نماز دارد؟
اگر بدون توجه و از روی فراموشی بین نماز چیزی بگوید، نمازش صحیح است و باید دو سجده سهو به جا بیاورد.

۹- سجده سهو، چگونه خوانده می‌شود؟

بلافاصله بعد از نماز، نیت «سجده سهو» می کنیم و به سجده می رویم و می گوییم «بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ الْهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ» سپس سر از سجده بر می داریم و می نشینیم دوباره به سجده رفته و همان ذکر را می گوییم و بعد از آنکه سر از سجده برداشتمی تشهید می خوانیم و سلام می دهیم.

۱۰- نمونه هایی از کارها، که حالت نماز را به هم می زند، و باعث باطل شدن آن می شود را بنویسید.

اگر نمازگزار بین نماز، کاری انجام دهد که حالت نماز را به هم بزند، مثلا دست بزند و یا به هوا بپرد، نمازش باطل می شود و فرق ندارد که این کارش کم باشد یا زیاد، عمدى باشد یا سهوی.

۱۱- اشاره کردن با دست، در بین نماز، نماز را باطل نمی کند. ص غ

۱۲- اگر نمازگزار ذره های ریز غذا یا چیزهای دیگر را که در دهان دارد، در بین نماز فرو برد، نمازش چه حکمی دارد؟ نمازش صحیح است.

۱۳- اگر نمازگزار عمدتاً یا سهواً یکی از ارکان نماز مانند رکوع را کم یا زیاد کند، نمازش ..... (باطل) می شود.

۱۴- کم یا زیاد کردن واجبات نماز، به جز ارکان، در چه صورتی نماز را باطل می کند؟

اگر نمازگزار عمدتاً یا سهواً یکی از ارکان نماز مانند رکوع را کم یا زیاد کند، نمازش باطل می شود. ولی کم یا زیاد کردن بقیه واجبات نماز، به جز ارکان، تنها وقتی نماز را باطل می کند که عمدى باشد.

۱۵- شک کردن در رکعت های نماز، در چه صورتی نماز را باطل می کند؟

اگر نمازگزار در حالی که نماز دو یا سه رکعی می خواند، شک کند که در رکعت چندم نماز است و با کمی فکر و تأمل نیز شک او برطرف نشود، نمازش باطل می شود و همچنین اگر در دو رکعت اول نمازهای چهار رکعی هم شک کند، نمازش باطل می شود.

www.my-dars.ir

۱۶- شک، در نماز های چند رکعی، باعث باطل شدن نماز می شود؟

۱- در نماز دو یا سه رکعی، شک کند که در رکعت چندم نماز است. ۲- در دو رکعت اول نمازهای چهار رکعی هم شک کند.

۱۷- با توجه به موارد نه گانه ای که گفته شد، آیا در داستان ابتدای درس، نماز محسن باطل شده بود؟ خیر، درست است

چند مسئله مهم درباره نماز

صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را مشخص کنید

۱۸- اگر ذکرهای واجب نماز را در حال حرکت بگوید؛ مثلاً بخشی از ذکر رکوع را در حال بگوید که دارد از رکوع بری خیزد، نمازش صحیح است.

۱۹- نمازگزار نباید در حال نماز به دیگران سلام کند.

۲۰- اگر نمازگزار ذکرهای نمازش را آن قدر تند و با عجله بگوید که تلفظ آنها صحیح نباشد، نمازش باطل می شود.

۲۱- نمازگزار می تواند در حال نماز به دیگران سلام کند.

۲۲- اگر در حال نماز کسی به نمازگزار سلام کند، باید جواب سلام او را بدهد.

۲۳- اگر نمازگزار بعد از نماز شک کند که هنگام نماز، کاری که نماز را باطل می کند انجام داده است یا نه، نمازش باطل است.

۲۴- گریه کردن برای آمرزش گناهان در حال نماز، نماز را باطل می کند.

۲۵- سرفه، عطسه و خمیازه کشیدن نماز را باطل می کند.

۲۶- حکم شکستن نماز را بنویسید.

شکستن نماز واجب از روی اختیار حرام است، ولی برای جلوگیری از ضرر مالی یا بدنی مانع ندارد.

فعالیت کلاسی

در هر یک از موارد زیر توضیح دهید که آیا نماز نمازگزار، صحیح است یا خیر:

www.my-dars.ir

۴۷- خیلی عجله دارد و به همین دلیل بعضی از ذکرها نماز را در حال حرکت می‌گوید.

جواب: نماز **باطل** است چون صورت نماز به هم خورده است.

۴۸- وسط اتاق نماز می‌خواند به طوری که برادر کوچکش محکم با سه چرخه به پایش می‌کوبد! او هم ب اختیار فریاد می‌زند: آخ! و بعد از کمی سکوت، نمازش را ادامه می‌دهد و بعد از پایان نماز هم دو سجده سهو انجام می‌دهد.

جواب: اگر بدون توجه و از روی فراموشی بین نماز چیزی بگوید، نمازش **صحیح** است و باید دو سجده سهو به جا بیاورد.

۴۹- مشغول خواندن حمد و سوره است که ناگهان صدای بلندی می‌شنود، ب اختیار برمی‌گردد و به پشت سرش نگاه می‌کند. سپس خیلی زود رو به قبله برمی‌گردد و بقیه حمد و سوره اش را می‌خواند.

جواب: اگر نمازگزار عمداً یا سهواً یکی از ارکان نماز مانند رکوع را کم یا زیاد کند، نمازش **باطل** می‌شود.

۵۰- در حالی که در مقابل تلویزیون نماز می‌خواند، خواهرزاده کوچکش تلویزیون را روشن می‌کند. با دیدن یکی از صحنه‌های فیلم خنده اش می‌گیرد، ولی با تلاش فراوان خودش را کنترل می‌کند و فقط آرام می‌خندد.

جواب: نماز **صحیح** است. لبخند زدن یا خنده‌ی با صدا، در صورتی که عمدی نباشد، نماز را باطل نمی‌کند.

۵۱- در بین نماز، گوشی تلفن همراهش زنگ می‌زند، بدون اینکه ذکر بگوید، آن را از جیبش درمی‌آورد و نگاه می‌کند و سپس خاموش می‌کند و نمازش را ادامه می‌دهد.

جواب: اگر نمازگزار بین نماز، کاری انجام دهد که حالت نماز را به هم بزنند، مثلاً دست بزنند و یا به هوا بپرد، نمازش **باطل** می‌شود. (جواب دادن به تلفن هم‌حتماً از روی عمدی باشد و نماز را باطل می‌کند.)

۵۲- در نماز چهار رکعت وقتی سر از سجده برمی‌دارد، شک می‌کند که در رکعت دوم است یا رکعت سوم.

جواب: اگر در دو رکعت اول نمازهای چهار رکعت شک کند، نمازش **باطل** می‌شود.

۵۳- اگر نمازگزار در نماز مغرب شک کند که دو رکعت خوانده است یا سه رکعت، نمازش چه حکمی دارد؟

جواب: اگر نمازگزار در حالی که نماز دو یا سه رکعتی می خواند، شک کند که در رکعت چندم نماز است و با کمی فکر و تأمل نیز شک او برطرف نشود، نمازش **باطل** می شود.

در کدام یک از موارد زیر نماز صحیح است؟

اگر نمازگزار در بین نماز متوجه شود که یکی از شرایط نماز از بین رفته است.

اگر نمازگزار در حال نماز صورت خود را از قبله به طرف چپ یا راست بگرداند.

اگر بدون توجه و از روی فراموشی بین نماز چیزی بگوید.

اگر نمازگزار سهواً یکی از اركان نماز مانند رکوع را کم یا زیاد کند.

«شک کردن» در نماز در کدام یک از موارد زیر نماز را باطل نمی کند؟

الف- در نماز سه رکعتی شک کند، که دو یا سه رکعت خوانده است.

ب- در رکعت چهارم نماز چهار رکعتی شک کند.

ج- در دو رکعت اول نمازهای چهار رکعتی شک کند.

د- در نماز دو رکعتی شک کند، که دو یا سه رکعت خوانده است.

سوالات چهارگزینه ای

۱- گزینه صحیح را انتخاب کنید.

الف) احکام واجب و آداب نماز مستحب است.

ب) اگر نمازگزار سهواً صورت خود را از قبله به طرف چپ یا راست بگرداند، نمازش باطل نیست.

ج) نمازگزار ذره های ریز غذا در دهان را در بین نماز فرو دهد، نمازش باطل است.

د) شک بین نماز دو و سه رکعتی که بعد از تأملی برطرف شود، نماز باطل است.

۲- کدام گزینه از شرایط نماز است؟

الف) غصبی نبودن مکان نمازگزار

۳- گزینه نادرست را مشخص کنید.

د) باطل شدن وضو   ب) حرف زدن بین نماز   ج) خوردن و آشامیدن

- الف) گریه کردن برای آمرزش گناه در حال نماز چه آهسته و چه بلند عملی پسندیده است.
- ب) اگر نمازگزار بعد از نماز شک کند که هنگام نماز کاری که نماز را باطل می کند انجام داده است یا نه نمازش صحیح است.
- ج) نمازگزار می تواند در قنوت نماز به زبان فارسی یا هر زبان دیگری دعا کند.
- د) ارکان جزء واجبات نماز نیست و اگر کم یا زیاد خوانده شود، نماز باطل نیست.
- ۴- اگر نمازگزار بخشی از ذکر های واجب نماز مانند رکوع را در حال حرکت بگوید نمازش ..... است.
- الف) صحیح است.   ب) باطل است.   ج) اشکال ندارد.   د) حرام است.

۵- کدام گزینه نادرست است؟

- الف) سرفه و عطسه و خیازه کشیدن نماز را باطل نمی کند.
- ب) گریه کردن برای آمرزش گناهان چه آهسته و چه با صدای بلند عمل پسندیده ای است.
- ج) اگر در وسط نماز کسی به نمازگزار بگوید سلام علیکم می تواند فقط به او جواب دهد سلام.
- د) نمازگزار نباید در حال نماز به دیگران سلام کند ولی می تواند جواب دیگران را بگوید.

۶- اگر انسان بی دلیل نمازش را بشکند چه حکمی دارد؟

- الف) کارحرامی انجام داده است.   ب) دچار معصیت شده است.   ج) باید توبه کند.   د) اشکالی ندارد.
- ۷- فروبردن خرد های غذا در لای دندان و دهان در هنگام نماز چه حکمی دارد؟
- الف) نماز را باطل می کند.   ب) نماز را باطل نمی کند.   ج) حرام است.

۸- آمین گفتن بعد از سوره حمد چه حکمی دارد؟

- الف) نماز را باطل می کند.   ب) مستحب است.   ج) واجب است.   د) اشکالی ندارد.

۹- کدام گزینه از مبطلات نماز نمی باشد؟

- الف) باطل شدن وضو
- ب) روی برگرداندن از قبله
- ج) لبخند زدن و یا خنده با صدا که عمدی نباشد.
- د) به هم زدن صورت نماز

۱۰- در دو رکعت اول نماز های چهار رکعتی، «شک کردن» چه حکمی دارد؟

- الف) صحیح است.   ب) نمازش باطل است.   ج) به نمازش ادامه دهد.   د) باید نماز را بشکند و دوباره بخواند.

۱۱- مکث کردن طولانی مدت در نماز به علت شنیدن خبر مهمی از کسی یا تلوزیون چه حکمی دارد؟

- الف) نمازش باطل است.   ب) نمازش اشکالی ندارد.   ج) نمازش صحیح است.   د) مرتکب حرام شده است.

۱۲- اگر نمازگزار به قصد این که چیزی را به کسی بفهماند، با صدای بلند ذکری در وسط سوره‌ی حمد بگوید مثلاً «الله اکبر» چه حکمی دارد؟

- الف) نمازش صحیح است.   ب) نمازش باطل است.   ج) نمازش اشکالی ندارد.   د) باید توبه کند و نمازش را دوباره بخواند.

۱۳- اگر کسی در وسط نماز بگوید آخ نمازش چه حکمی دارد؟

- الف) نمازش باطل است.   ب) اگر بدون توجه و از روی فراموشی بگوید نمازش صحیح است.
ج) باید نمازش را ادامه دهد هر چند از روی عمد گفته باشد.   د) موارد الف و ب

۱۴- اگر نمازگزار عمدآ یا سهوآ یکی از ..... را کم یا زیاد کند نمازش باطل می شود.

- الف) واجبات نماز   ب) مستحبات نماز   ج) اركان نماز   د) کارها و اعمال نماز

۱۵- کدام گزینه نادرست است؟

- الف) نمازگزار می تواند در قنوت نماز به زبان فارسی یا هر زبان دیگری دعا کند.
ب) شکستن نماز واجب از روی اختیار حرام است؛ ولی برای جلوگیری از ضرر مالی یا بدنی مانع ندارد.
ج) اگر نمازگزار اذکار نمازش را آن قدر تند بگوید که تلفظ آنها صحیح نباشد نمازش درست است.
د) اگر نمازگزار در بین نماز به قدری ساکت بماند، که نگویند نماز می خواند، نمازش باطل می شود.

۱۶- در کدام یک از موارد زیر، نماز محسن صحیح است؟

- الف) در قنوت نماز به زبان فارسی دعایی کند.   ب) نمره خوبی در امتحان نگرفته و در نماز بلند گریه می کند.
ج) بخشی از ذکر سجدہ را در حال بلند شدن می گوید.   د) در حال نماز به دوستش که وارد نمازخانه می شود، سلام می کند.

۱۷- در مورد احکام نماز کدام جمله صحیح نیست؟

- الف) نمازگزار نباید در حال نماز به دیگران سلام کند.
ب) برای حرف زدن سهوی بین نماز، باید دو سجدہ می سهو به جا آورد.
ج) خندهیدن با صدا و عمدی نماز را باطل می کند.

د) روی برگرداندن از قبله سهوی، نماز را باطل نمی کند.

۱۸- شک در رکعت های کدام یک از نماز های زیر، موجب باطل شدن نماز نمی شود؟

- الف) نماز صبح   ب) نماز مغرب   ج) رکعت چهارم نماز ظهر   د) رکعت اول نماز عشاء

۱۹- کدام گزینه صحیح است؟

الف) برهم زدن صورت نماز، موجب باطل شدن نماز نمی شود.

ب) اگر نمازگزار ریزه های غذای داخل دهانش را فرو برد، نمازش باطل است.

ج) شکستن نماز واجب از روی اختیار حرام است.

د) شک بعد از نماز، موجب باطل شدن نماز می شود.

۲۰- رضا و حسین در یک مغازه مواد غذایی کار می کنند. هنگام نماز متوجه می شوند که آب قطع شده، بنابراین با آب گلاب

وضو گرفته و با عجله برای نماز به مسجد می روند. کدام گزینه در مورد وضوی آنها صحیح است؟

- الف) باطل است، زیرا آب وضو پاک نیست.   ب) باطل است، زیرا آب وضو مطلق نیست.
ج) صحیح است، زیرا آب وضو مباح است.   د) صحیح است، زیرا ظرف وضو پاک است.

۶۱- برای کدام یک از گزینه های زیر وضع گرفتن واجب است؟

- الف) همراه داشتن قرآن ب) دست زدن به یکی از نام های خداوند ج) زیارت اهل قبور د) رفتن به مسجد

۶۲- در مورد احکام نماز، کدام جمله صحیح نیست؟

- الف) نمازگزار نباید در بین نماز به دیگران سلام کند. ب) برای حرف زدن سهوی بین نماز، باید دو سجده سهو به جا آورد.
ج) خنده دن با صدا و عمدی، نماز را باطل می کند. د) روی برگرداندن از قبله سهوی، نماز را باطل نمی کند.

۶۳- کم یا زیاد کردن واجبات نماز، اگر ..... باشد نماز باطل است.

- الف) سهوی ب) باشک ج) از روی فراموشی د) عمدی

۶۴- کدام یک از اعمال زیر نماز را باطل می کند؟

- الف) خنده دن با صدای بلند ب) لبخند زدن ج) خنده از روی عمد د) قهقهه

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir